MuNASS II

Municipalities Network Advocacy on Sanitation in South Asia

दक्षिण एशियाका नगरपालिकाहरुको सञ्जालमा सरसफाइ पैरवी कार्यक्रम

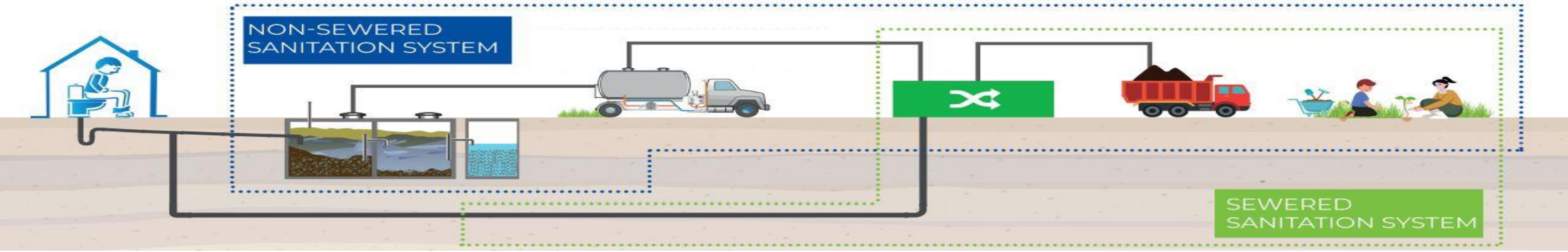

नगरव्यपी समाबेशी सरसफाइ प्रणाली प्रकार्य : स्रोतको योजना तथा व्यवस्थापन

दिसाजन्य लेदो व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम

बुद्ध बज्राचार्य

BILL & MELINDA GATES foundation
UCLG ASPAC
MUNICIPAL ASSOCIATION OF NEPAL 2050
ENPHO Creating Eco Societies

तपाईको सहर कस्तो भएको देख्न चहानुहुन्छ ?

सेवाको परिणाम

समता	सुरक्षा	दिगोपना
समाजिक र लैगिंक समाबेशीतालाई केन्द्रित गरी सामुदायिक लगानी, सेवा, र मुल्यबाट सबैलाई समतामूलक फाइदा	भण्डारण देखि पुनः प्रयोग वा सुरक्षित विसर्जनसम्म मानवीय मलमूत्र व्यवस्थापन गरिएको	आर्थिक, मानवीय, वातावरणीय स्रोतहरुले सेवाहरुलाई समय र क्षेत्र अनुसार दिगो बनाउन सकिन्छ

BILL & MELINDA GATES foundation   UCLG ASPAC   MUNICIPAL ASSOCIATION OF NEPAL 2050   ENPHO Creating Eco Societies

कसरी त्यहाँ पुग्न सक्छौ ?

प्रणालीका पूर्वाधारहरू

अधिकारीहरुमा स्पष्ट, समाबेशी सेवाहरु र लक्ष्यहरु भएको	सुधारका लागि कार्य परिभाषित, अनुगमन र व्यवस्थापन भएको	सेवा दिगो बनाउन तथ्यांकमा आधारित आर्थिक, मानवीय, र प्राकृतिक स्रोतहरु व्यवस्था गरेको
जिम्मेवारी	**जवाफदेहिता**	**स्रोतको योजना र व्यवस्थापन**

सिकाइका उपलब्धिहरु

- नगरव्यापी समावेशी सरसफाइको वित्तिय ढाँचा सहित स्रोतको योजना तथा व्यवस्थापनको व्याख्या गर्न सकिनेछ ।

- नगरपालिकाको आर्थिक प्रवाहको विश्लेषण गरी उक्त प्रवाहमा अन्तर पहिचान गर्न सकिनेछ ।

विषयवस्तु

- स्रोतको योजना तथा व्यवस्थापन
- वित्तिय ढाँचाको विकास
- नगरव्यापी समावेशी सरसफाइ वित्तिय ढाँचाका अवयवहरु
- नगरपालिकाको वित्तिय प्रवाह
- सरसफाइ सेवा श्रृंखलामा वित्तिय प्रवाह र अन्तर पहिचान
- वित्तिय ढाँचाका साझा अन्तर र मुद्दाहरु

स्रोतको योजना र व्यवस्थापन

- **स्रोत** : मानवीय, प्राकृतिक, वित्तिय, उपकरण, भौतिक सम्पत्ति, सुविधा र अन्य
- **स्रोतको योजना** : सही समय र लागतमा परियोजनाहरुमा श्रोतहरुको पहिचान, पूर्वानुमान (योजना) र विकास गर्ने प्रक्रिया जसले श्रोत साधनको कुशल र प्रभावकारी उपयोगको सुनिश्चितता गर्दछ ।
- **स्रोतको व्यवस्थापन** : स्रोतलाई योजना अनुसार कुशलतापूर्वक र प्रभावकारी रुपमा व्यवस्थापन गरी तिनीहरुबाट उत्कृष्ट परिणाम हासिल गर्नु ।

स्रोतको योजना र व्यवस्थापन

- यसले निश्चित समय र स्थानमा स्रोतहरु (आर्थिक, अचल सम्पति र व्यक्तिहरु) को विनियोजन, वितरण खर्च र अनुगमनलाई समेट्छ ।

- प्रभावकारी विनियोजन र प्रयोग सुनिश्चित गर्नका लागि स्रोतको आवश्यकता बोध जरुरी छ ।

- विभिन्न क्षेत्रका सरोकारवालाहरुको संलग्नता आवश्यक छ ।

- लगानी योजना र प्राथमिकता प्रक्रियाहरु स्पष्ट रुपमा दस्तावेजीकरण गरिएको पारदर्शी र सम्बन्धित सरोकारवालालाई संलग्न गराउने हुनुपर्दछ ।

स्रोतको योजना र व्यवस्थापनमा प्रश्नहरु

- के त्यहाँ स्रोत विनियोजन गर्न स्पष्ट वित्तिय ढाँचा छ ?
- के त्यहाँ सरसफाइका बजेट विनियोजनको निर्णय प्रक्रिया पारदर्शी, समावेशी र सूचित भएको छ ?
- के सरसफाइमा भएको लगानी बारे लागत लाभ विश्लेषण भएको छ ?
- के सरसफाइको राजस्व उत्पादन र संचालन खर्च व्यवस्थापन भएको छ ?

वित्तिय ढाँचाको विकास

मूल्याङ्कन र निदान

- क्षेत्रगत नीति
- प्राथमिकता र लक्ष्यहरु
- लागत र वित्तिय आवश्यकताहरु
- स्रोत पहिचान
- सरोकारवालाहरुको संलग्नता
- जोखिम मूल्याङ्कन

रणनीति र अनुगमन

- वित्तिय सिद्धान्त र लगानी योजना
- वित्तिय प्रवाह र संयन्त्र
- स्रोत परिचालन
- नतिजाका लागि अनुगमन

परिणाम

- वित्तको उपयुक्त प्रयोग
- लगानीबाट परिणाम प्राप्ति
- वित्तिय मोडेलहरुको मापनीयता
- वित्तिय दिगोपना

नगरव्यापी समावेशी सरसफाइको वित्तिय ढाँचा

- वित्तिय ढाँचाको विकासको लागि पूर्वसर्तमा क्षेत्रीय रणनीति र नीतिहरुमा तोकिएको क्षेत्र प्राथमिकताका लक्ष्य र जिम्मेवारीहरु स्पष्ट रुपमा समावेश हुन्छन् ।

- वित्तिय आवश्यकताहरु र राजस्व श्रोतहरुको मूल्याङ्कन र निदानलाई समर्थन गर्ने तत्वहरु र वित्तिय प्रवाहलाई मार्गदर्शन गर्न राजस्वको श्रोतहरु र रणनीतिक तत्वहरु समावेश गर्न आवश्यक छ ।

वित्तिय प्रवाह: सरसफाइ सेवा श्रृंखला

राजस्व

सरसफाइ कर

स:शुल्क रित्याउने

अनुमती पत्र शुल्क/ यातायात शुल्क

फोहोर शुल्क / प्रशोधन शुल्क

बायो ग्यास बिक्रि/मल

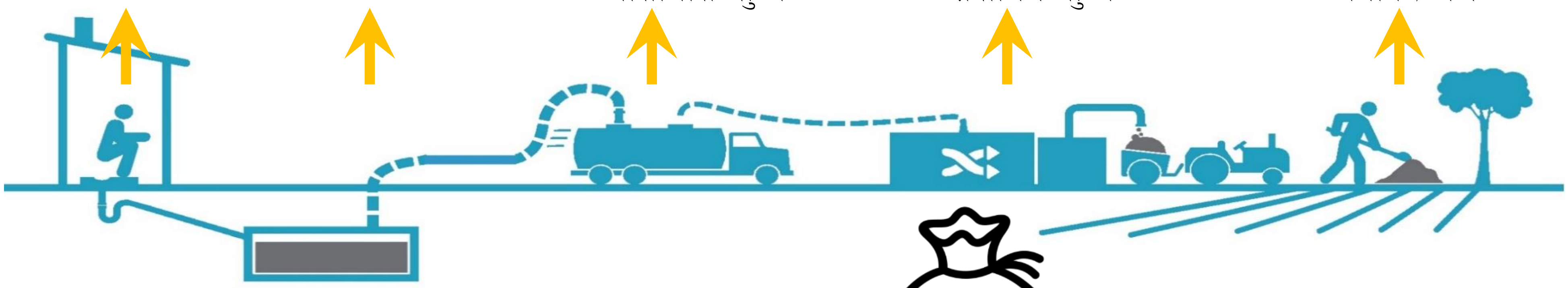

पूँजीगत खर्च

भण्डरणको निर्माण

ढुवानी साधन खरिद

प्रशोधन प्लान्ट निर्माण

मर्मत तथा संभार (पूँजीगत) खर्च

रित्याउने र मर्मत

कर्मचारी, इन्धन, र गाडीको मर्मत

मर्मत तथा संभार

मर्मत तथा संभार र बजारीकरण

Kampala शहरको वित्तिय प्रवाह

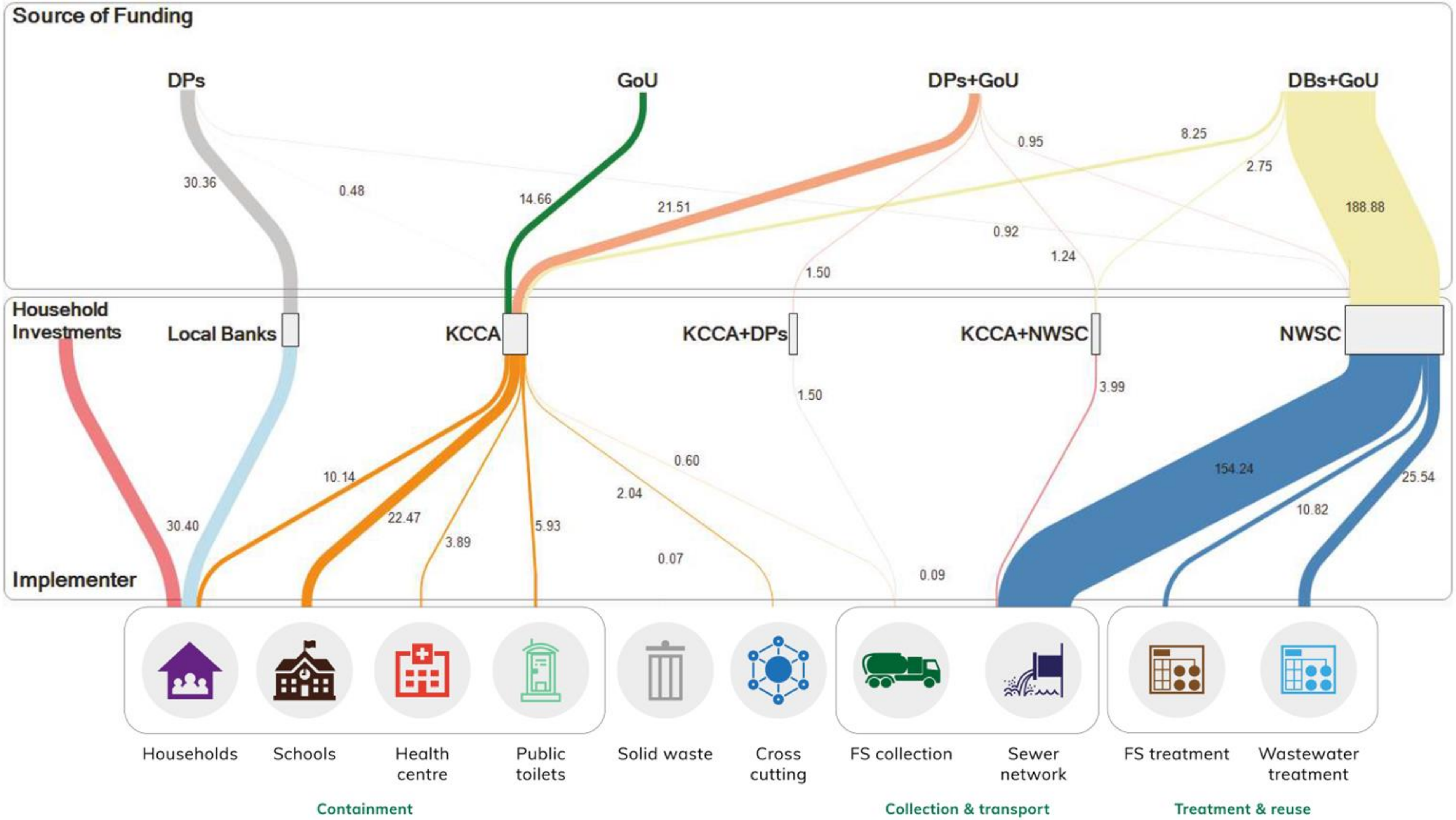

समुह कार्य

४ समुह
१० मिनेट

BILL & MELINDA GATES foundation
UCLG ASPAC
ENPHO Creating Eco Societies

समुहकार्य : वित्तिय प्रवाह

आर्थिक श्रोतहरु

कार्यान्वयनकर्ताहरु

खर्च गर्ने शीर्षक

संस्थागत र सुशासनको लागि सरसफाइ सेवा श्रृखलाको ढाँचा

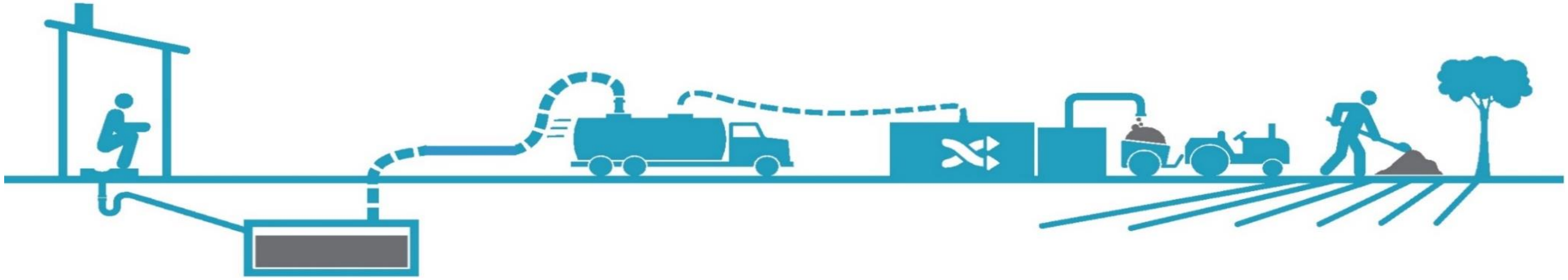

Sanitation Service Chain

		Capture	Emptying	Conveyance	Treatment	Disposal/Reuse
SERVICE MODEL	SS	HH	TCC + TWAD Board			

*For the sewered connections, households are the asset owners and finance the in-house part of the connections. CAPEX for SS connection is routed through state financing institutions from various International Funding Institutions (IFIs) like JICA, ADB and national schemes like AMRUT through MAWS and CMA whereas the OPEX is managed by CMA, TCC and TWAD.

Service Provision & Financing	NSS	HH	Open Market + Direct Provision	TCC + TWAD Board

*On demand desludging is mostly provided by private operators. TCC also owns two desludging vehicles. Fecal sludge and septage is unloaded at decanting stations where it is pumped into the sewer network that ends at the treatment plant. The decanting stations were upgraded from sewage pumping stations under the CWIS program to allow easier disposal of fecal sludge by reducing the distance that the vacuum truck drivers have to travel.

शहरी सरसफाइको अन्तर विश्लेषण

अन्तर विश्लेषणका चार चरणहरु

- अवस्था पहिचान गर्ने
- लक्ष्य पहिचान गर्ने
- अन्तर पहिचान गर्ने
- अन्तर परिपूर्ति गर्न कार्य योजना बनाउने

मुख्य अन्तर र मुद्दाहरु

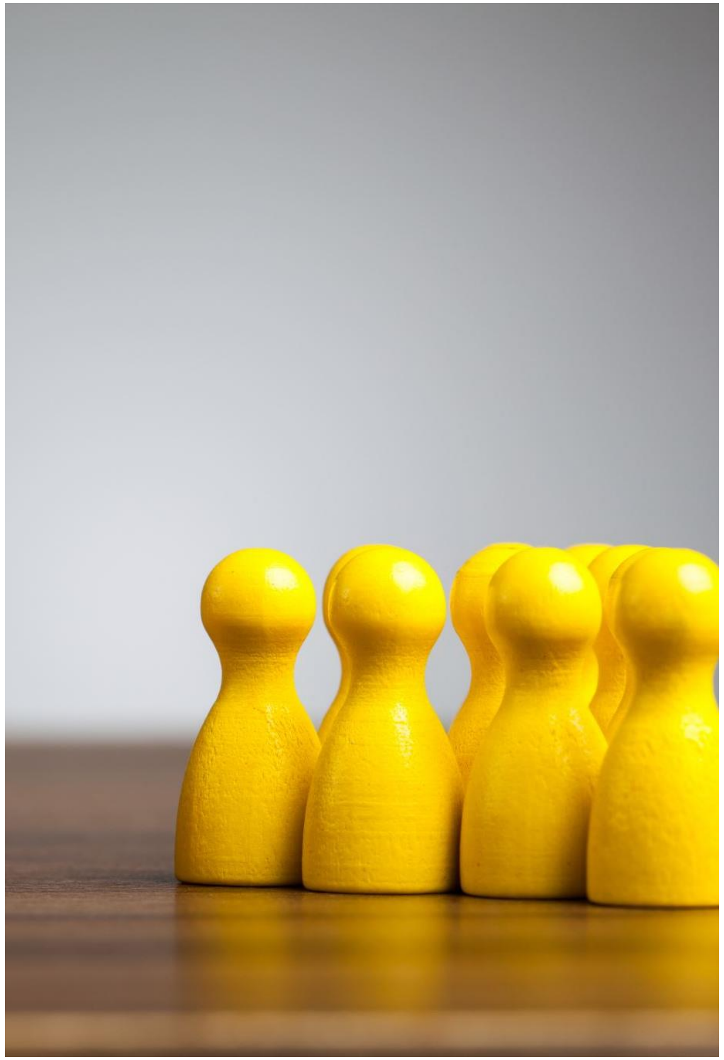

- सहरी सरसफाइका रणनीतिहरु, लक्ष्यहरु, आर्थिक पक्ष बिच कमजोर सम्बन्ध
- आर्थिक पक्षको विद्यमान सन्तुलन सधै स्पष्ट हुदैन
- भविष्यको लागि आजको लगानी आवश्यकतामा कमजोर बुझाइ
- सरकारी कर विनियोजनले सुधारिएको सरसफाइको परिणामको सार्वजनिक सेवाको प्रकृतिलाई प्रतिविम्बित गर्दैन ।
- महशुल आर्थिक मिश्रणको एक महत्वपूर्ण पक्ष हो तर पूर्णरुपले लागत पूनःप्राप्ति भने संम्भाव्य छैन

मुख्य अन्तर र मुद्दाहरु

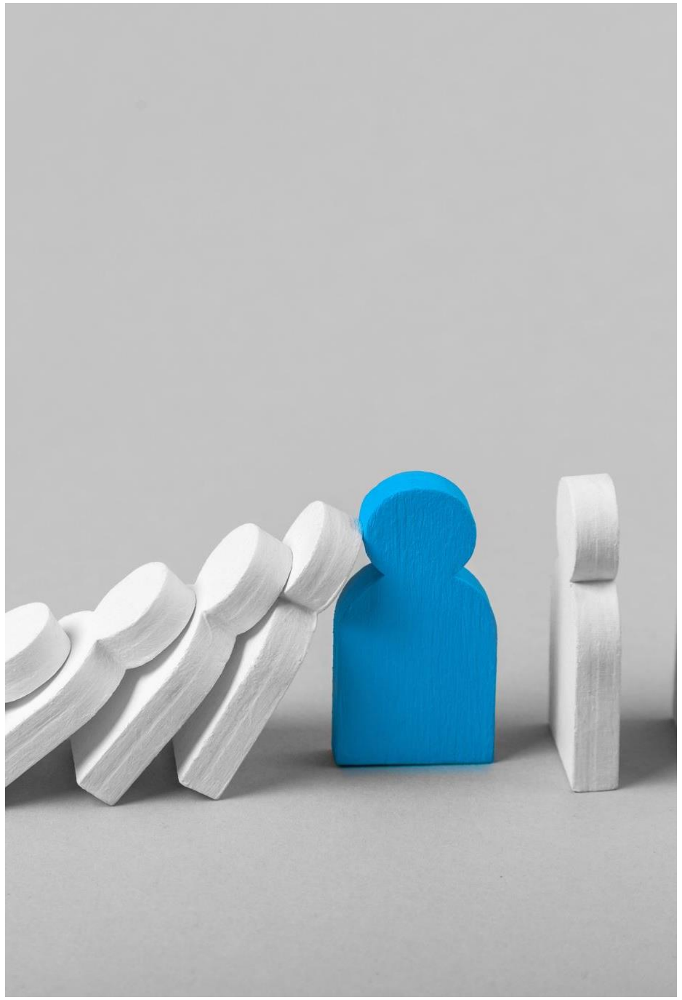

- बिभाजित जिम्मेवारीहरुले ढलरहित सरसफाइ प्रणालीको लागि अनुदानहरु (cross-subsidies) लाई बाधा पुर्‍याउँदछ ।
- निजि क्षेत्रको संलग्नता र व्यवसायिक वजेटले बाधकहरु हटाउन अवसर प्रदान गर्दछ
- आर्थिक पक्ष प्राथमिकताको लागि मार्गदर्शन गर्न शहरी सरसफाइका लागि प्रमुख कार्य सम्पादन कमजोर र अपर्याप्त छ
- आर्थिक प्राथमिकतामा न्यून आय भएका र अनौपचारिक समुदायहरु सिमान्तकृत छन्

कार्य-योजना

अन्तर विश्लेषणका चार चरणहरु

- अवस्था पहिचान गर्ने
- लक्ष्य पहिचान गर्ने
- अन्तर पहिचान गर्ने
- अन्तर परिपूर्ति गर्न कार्य योजना बनाउने

समुह कार्य

४ समुह
१५ मिनेट

मुख्य सन्देशहरु

- आर्थिक ढाँचाहरु मुख्य पक्ष हुन्
- CWIS मा लागत बारे बुझाई महत्वपूर्ण
- सिपमा लगानी सँगसगै भौतिक संरचनाहरुमा पनि लगानी आवश्यक
- व्यवहारिक सेवा प्रदान गर्न असन्तुलित कोष वितरण पनि बाधा हुन सक्दछ
- कार्य सम्पादनमा सुधार गरी लगानी बढाउन, असमतालाई सम्वोधन गर्न प्रमाणमा आधारित अनुगमन

“Give me six hours to chop down a tree and I will spend the first four hours sharpening the axe.”

Abraham Lincoln, 16th President of USA

धन्यवाद

pngtree

वतावरण र जनस्वास्थ्य संस्था (एन्फो)

११०/२५ आदर्श मार्ग, नयाँ बानेश्वर, काठमाडौं

फोन : ९७७-१-५२४४६४१, ५२४४०५१, ५२४४९९२, ५२४४६०९

फ्याक्स : ९७७-१-५२४४३७६

इमेल : enpho@enpho.org

वेब साईट : www.enpho.org

यस तालिम सामाग्रीहरु र प्रिजेन्टेसनहरु वातावरण र जनस्वास्थ्य संस्था (एन्फो) ले नगरव्यापी समावेशी सरसफाइ अलाइन्स नेपाल अर्न्तगत विषयगत समूहको सहयोगमा "नगरव्यापी समावेशी सरसफाइ स्तरोन्नती तथा नवीनता" नामक परियोजना जुन विल एण्ड मिलिन्डा गेट्स फाउन्डेसन ले आर्थिक सहयोग गरेको छ । यस परियोजना अन्तराष्ट्रिय तालिम संयन्त्र - बङ्लादेश युनिभर्सिटि अफ इन्जिनियरिङ एण्ड टेक्नोलोजी (ITN-BUET) को समन्वयमा कार्यान्वयन भएको हो ।